
prof. dr hab. David Malcolm
SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny
Warszawa

Recenzja pracy doktorskiej mgr Elżbiety Perkowskiej-Gawlik p.t. *The Academic Mystery Novel: A Study in Genre*

Argument pracy doktorskiej Pani Perkowskiej-Gawlik jest ciekawy i konsekwentnie oraz ładnie przedstawiony w jej rozprawie. W „Conclusion” autorka pisze, że „the contemporary academic mystery novel should be considered a distinctive and fast developing sub-genre of academic fiction which aims not only to address and comment on the hazardous conditions of academic life but also to inspire the reader to explore various aspects of scientific and cultural knowledge” (str. 228). Ta teza zostaje sownie udowodniona i uzasadniona w trakcie przejrzystej i bardzo ładnie napisanej rozprawy. Jestem pod wrażeniem dokładnych analiz, kompetencji teoretycznej, pieczołowitości w stosowaniu terminologii i rozróżnić gatunkowych oraz ciekawych interpretacji i wniosków autorki. Widać, że powieść kryminalna i powieść społeczno-obyczajowa rozwijają się i krzyżują wzajemnie w bardzo ciekawe sposoby. Rozprawa Pani Perkowskiej-Gawlik potwierdza taki argument w bogaty i ciekawy sposób. Rozprawa to ważny wkład do badań nad powieścią współczesną anglojęzyczną (a nie tylko) i nad powieścią kryminalną w szczególności.

Praca jest bardzo konsekwentnie zorganizowana, więc nie zajmę niepotrzebnej przestrzeni recenzji w wyczerpującego i nudnego podsumowaniu rozdziałów. Pierwszy rozdział przedstawia tło historyczno-literackie i teoretyczne rozważań autorki. Historia i rozwój powieści kryminalnej zostają zaprezentowane w bardzo jasny sposób i akademicka powieść kryminalna umieszczono w tych procesach literackich. Autorka zadawałająco omawia rolę strukturalnych i treściowych wymagań oraz norm gatunku. Drugi rozdział skupia się na przedstawieniu i omówieniu cech powieści uniwersyteckiej/akademickiej

uwypuklonych w akademickiej powieści kryminalnej: formułczością, intertekstualnością oraz ukonstytuowaniem postaci pod względem płci. Trzeci rozdział analizuje obecność tematów edukacyjnych i poznawczych wybranych akademickich powieści kryminalnych. W tym rozdziale szerokie horyzonty intelektualne i przygotowanie teoretyczne autorki są – jak wszędzie w rozprawie – imponujące. Posumowanie jest jasne, konsekwentne i ciekawe. Szczególnie interesujące w tej części jest omówienie polskich eksponatów podgatunku. Jak wszystkie dobre książki niniejsza praca otwiera kuszące perspektywy badawcze. Bibliografia jest bardzo bogata i wskazuje na doskonałą orientację autorki w wybranym temacie.

Praca jest bardzo zadawalająca. Części teoretyczne są wyjątkowo jasne i przejrzyste. Obszerne części pracy są poświęcone dokładniej i systematycznej analizie wybranych tekstów. W całej rozprawie autorka wskazuje bardzo dobrą orientację w współczesnych badaniach nad zagadnieniem oraz wybranymi autorami. Tło teoretyczne i literaturoznawcze jest godne chwały. W istocie rozprawa stanowi wnikliwą i konsekwentną analizę i interpretację procesów rozwoju gatunków i podgatunków oraz ich funkcjonowania w pewnych środowiskach czytelników. Omówienia tekstów są dokładne i bardzo owocne, pozwalają na bardzo ciekawe interpretacje poszczególnych tekstów oraz solidne rozumienie zagadnień teoretycznych. Autorka połączy teorię i praktykę w bardzo zadawalający sposób. Moim zdaniem praca jest wzorcem literaturoznawstwa.

Podsumowując mogę stwierdzić, że praca doktorska Pani mgr Perkowskiej-Gawlik ma duże zalety:

- Argumentacja rozprawy jest jasna, a struktura pracy jest bardzo czytelna i konsekwentna.
- Baza teoretyczna pracy jest solidna i owocna. Ta część pracy zasługuje na szczególną chwałę. Ładnie i kompleksowo przedstawia wybrane zagadnienia.

- Jest dużo przykładów głównych argumentacji. Omówienia tekstów są dobrze ugruntowane w materiale samych tekstów.
- Sam wybór tekstów jest bardzo ciekawy. Mniej znane teksty pojawiają się w rozważaniach w całkowicie uzasadniony sposób. Czytelnik wzbogaci swój spis lektur.
- Wnioski pracy są prawidłowe i przekonujące.
- Bibliografia wskazuje na świetną orientację autorki w współczesnych badaniach nad powieścią akademicką oraz kryminalną.

Na końcu chcę zwrócić uwagę na kompetencję językową autorki. Rzadko się zdarza, że praca doktorska jest napisana taką czystą, elegancką angielszczyzną. Ale biorąc pod uwagę promotorkę pracy nie dziwię się za bardzo.

Rozprawa doktorska Pani mgr Perkowskiej-Gawlik jest bardzo dobra. Analizy poszczególnych tekstów są dokładne, wnikliwe i przekonujące. Poziom argumentacji w każdym rozdziale jest imponujący. W bardzo zadowalający sposób pokazuje i we wstępie i w bardzo długiej bibliografii, że panuje nad stanem badań nad wybranym zagadnieniem. Chciałbym chwalić autorkę i promotorkę za rzetelną i użyteczną rozprawę. Chciałbym stwierdzić, że rozprawa doktorska Pani mgr Perkowskiej-Gawlik w pełni spełnia wymogi stawiane rozprawom doktorskim przez odpowiednie ustawy i stanowi podstawę dopuszczenia jej autorki do publicznej dyskusji nad rozprawą. Ze względu na wartościową treść zasługuje na wydanie w formie książkowej.

7 września 2019 r.

David Malcolm